

Kai kurie pradinųjų klasių mokinio meninės individualybės pažinimo aspektai

Jurga Sidabrienė

Lietuvos edukologijos universitetas, Ugdymo mokslų fakultetas, Meninio ugdymo katedra,
Studentų g. 39, LT-08106 Vilnius, el. paštas jurga.sidabriene@leu.lt

Anotacija. Straipsnyje nagrinėjamas pradinųjų klasių dailės mokytojo meninių ir psichologinių kompetencijų sąveikos poveikis mokinio meninės individualybės paieškoms, nustatyti kai kurie mokinio meninių gabumų bei gebėjimų, jo individualių polinkių pažinimo aspektai.

Tyrimu atskleista didelės dalies dailės mokytojų meninės ir psichologinės kompetencijos nepakankamumas, ribojantis meninės mokinio individualybės pažinimo procesą. Pateiktos grįžtamojo ryšio rekomendacijos aptariamai problemai spręsti.

Esminiai žodžiai: *pradinės klasės, dailės mokytojas, meninės ir psichologinės kompetencijos, mokinyš, meninė individualybė.*

Tyrimo aktualumas. Kūryba – svarbus mokinio vidinio ir išorinio pasaulio atspindys, individualybės išraiška. Kurdamas vaikas sąmoningai arba nesąmoningai išreiškia savo jausmus, požiūrį į jį supantį pasaulį. V. Oaklanderis (2007, p. 291) teigia: „Vaiko piešinys – visada koks nors pranešimas, užšifruotas jo vidinio pasaulio vaizdas. Kurdamas vaikas išreiškia viską, kas slypi jo viduje: savo jausmus, išgyvenimus, mintis, norus, poreikius, tikslus, svajones ir fantazijas“. Todėl svarbu, kad dailės mokytojas leistų mokiniui save reikšti popieriaus lape laisvai, neprimestų savo iniciatyvos. Atsargus dailės mokytojo dėmesys, skatinantis vidinę vaiko sklaidą piešinyje, suteiks mokytojui galimybę jį artimiau pažinti. Pasak E. Martišauskienės (2008, p. 6), ugdymas, įgavęs sąveikos pobūdį, gali padėti ugdytiniui sužadinti jo dvasines galias ir tas galias nukreipti į pasaulio ir savęs pažinimą, taip pat atskleisti savašias vertybes ir atlikti dvasinę misiją. Dailės mokytojo gebėjimas mokinį sudominti dailės dalyko prasmingumu pasitelkiant linijas, spalvas, formas tobulinti emocinę raišką, pastebėti ir vertinti grožį, ir, supažindinus su pasaulinio meno vertybėmis, kreipti individualybės formavimo linkme. Vienas svarbiausių menų mokytojo tikslų – meno kalba padėti mokiniui suvokti savo santykį su pasauliu,

savo kūryba įkūnyti gėrio, grožio, tiesos, dorovės, dvasingumo vertybes. Įvairialypės kultūros kaita kelia menų pedagogui papildomų iššūkių orientuotis pokyčių erdvėje, būti pasirėngusiam dirbti naujomis sąlygomis, lanksčiai naudotis atsiveriančiomis naujomis technologinėmis galimybėmis, padėti mokiniams orientuotis šiandienėje kultūros kaitoje, plėtoti mokinių meninę patirtį, per emocinį santykį su menu skatinti individualią brandą.

Kad kūrybinis ugdymas būtų efektyvus, dailės mokytojui jau pradinėse klasėse būtinas gebėjimas giliau ir artimiau pažinti vaiko individualybę. Š. Amonašvilis taikliai nusako mokytojo unikalumą: „Pedagogas priklauso Amžinybei – niekas nežino, kada baigiasi jo įtaka, vaiko širdis jaučia, kas liepsnoja ir kas užgesęs“ (Aramavičiūtė, 2005, p. 205). Ugdytojo ir ugdytinio sąveika „egzistuoja ten, kur vienas asmuo sistemingai veikia siekdamas tobulinti kito asmens dvasinį pasaulį“ (Amonašvilis, 2004, p. 5). Nustatyti vaiko psichologinę diagnozę gali tik specialistai: psichologai, psichiatrai, specialieji pedagogai, tačiau už ugdomųjų vertybių kaupimą yra atsakingas mokytojas. Dailės mokytojo meninės, psichologinės kompetencijos ir gebėjimų sąveika, nukreipta į mokinio individualybės jo meninėje raiškoje pažinimą, yra svarbus ugdomasis veiksnys mokinio asmenybės kūrimo procese.

Mokinio individualybės (charakterio bruožų: tvarkingumo, rūpestingumo, pasitikėjimo savimi (įtampos), tikslo turėjimo, draugiškumo (agresyvumo), tolerancijos (nepakantumo) paieška, stebint mokinių piešimo metu bei analizuojant jo piešinius, sudaro pasirinktos temos naujumą ir suponuoja problemą. Vertinant vaiko kūrybą, dailės mokytojo mokiniui rodomas atidumas, jautrumas, pagarba demonstruoja mokytojo kaip ugdytojo brandumą, jo kompetenciją.

Tyrimo problema. Kaip ir kokią įtaką dailės pedagogo meninės ir psichologinės kompetencijų tobulinimas gali turėti pradinių klasių mokinių meninės individualybės pažinimui ir sklaidai.

Tyrimo objektas – pradinių klasių mokinių meninės individualybės raiška dailės pamokoje.

Tyrimo tikslas – nustatyti mokinio meninės individualybės pažinimo galimybes pradinių klasių dailinio ugdymo procese.

Tyrimo uždaviniai:

- Pateikti meninės individualybės sampratą.
- Atskleisti pedagogo meninės ir psichologinės kompetencijų, reikalingų mokinio meninės individualybės pažinimui ir plėtrai, sąveikos svarbą.
- Įvardyti mokinio meninės individualybės pažinimo būdus dailės ugdymo procese.

Individualybės ir meninės individualybės samprata. Individualybės bei meninės individualybės samprata edukologų, mokslininkų, psichologų, meno atstovų pateikiama įvairiai. V. Kučinskas individualybę įvardija kaip psichikos savitumą, unikalumą, pasireiškiantį individo temperamento ir charakterio bruožais (Tavoras, 2011, p. 12). Išugdyta žmogaus individualybė, anot L. Jovaišos (1993, p. 93), produktyviai veikianti

sau ir visuomenei, tampa aukščiausia raidos pakopa. P. Jarviso (2001, p. 37) teigimu, individualumo pradžia – fiziniai skirtumai, su kuriais gimstame, tačiau individualybė „skleidžiasi“ žmonėms reaguojant į pačią įvairiausią patirtį, kuri šioje modernioje, pliuralistinėje ir technologinėje visuomenėje yra neišvengiama. Taigi per ugdymą individualybė gali tobulėti.

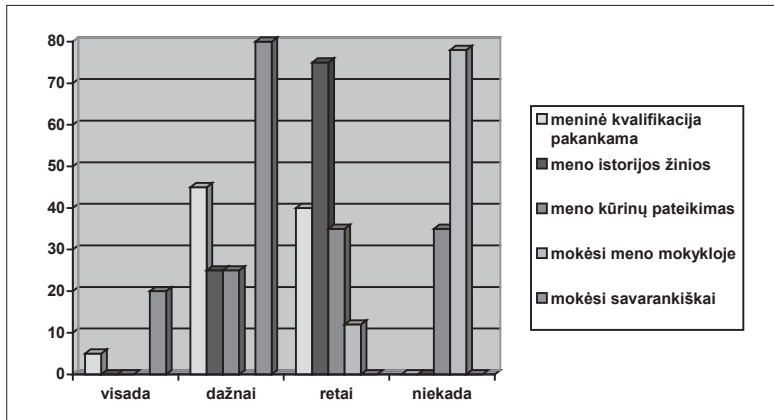
Meninė individualybė daugelio autorių įvardijama kaip kūrybiškumo (savitumo, turtingos vaizduotės, idėjų generavimo), originalumo (savito vaizdo perteikimo), emocionalumo (atvirumo teigiamų ir neigiamų emocijų potyriams), meniškumo (kūrinio visumos ir atskirų elementų dermės suvokimo, interpretavimo ir vertinimo kultūriniame kontekste) savybių visuma. Ji skirstytina į įvairius meninių individualybių tipus: emocijų-intuityvų (kūrybai būdingas išgyvenimų spontaniškumas), refleksių-intelektinių (kūryboje dominuoja mąstymas), veiklų-vingalų (idėjos, formos paieška ir įgyvendinimas).

Meninės ir psichologinės pedagogo kompetencijų sąveikos poveikis mokinio meninės individualybės pažinimui ir plėtrai. Meno ir meninės individualybės sąsajos kaip ir ugdytojo bei ugdytinio tarpusavio sąveika yra būtina. „Menas visais laikais buvo universali kultūros pažinimo priemonė. Per asmens santykį su kūriniais žmogus patiria ryšį su pasauliu“, – teigia A. Andrijauskas (1996, p. 23). Pasak V. Zaborskaitės, „per meną žmogus giliausiai suvokia vertybes – ir tautines, ir religines, ir universaliąsias humanistines“. Šalia visų kitų kilnių misijų autorė meną įvardija kaip atliekantį ir terapinę misiją: „per meną ir kūrybą vaikas įpranta būti atviras, išsakyti, kas jame glūdi“ (Zaborskaitė, 2002, p. 263). Meninės ir psichologinės pedagogo kompetencijų sąveikos poveikis mokinio meninės individualybės pažinimui ir plėtrai atspindi atliktame tyrime.

Tyrimo organizavimas. Atliktas žvalgomasis tyrimas, kurio metu buvo apklausta 37 pradinių klasių mokytojai, dėstantys dailės dalyką pradinėse klasėse įvairiuose Lietuvos regionuose.

Tyrimo rezultatai. Šiuolaikinis ugdymas, jo sklaida grindžiama humanistine psichologija ir pedagogika, kurioje jausmai ir asmenybės tobulėjimas laikomi pagrindinėmis vertybėmis. Psichologų teigimu, netinkami mokytojų ir mokinių santykiai sukelia pastarųjų neigiamas emocijas, baimę suklysti, pažeidžia mokinių mąstymą. Tuo tarpu teigiama atmosfera pamokoje laiduoja sėkmingą ugdymo procesą. Pasak psichoterapeutės V. Oaklander, dauguma šiuolaikinių mokytojų jaučia psichologinių žinių poreikį ir, negaudami jų iš švietimo sistemos programų, patys ieško pagalbos (Jovaiša, 2001, p. 291). Tai patvirtina atliktas žvalgomasis tyrimas, kurio metu paaiškėjo, kad 80 proc. mokytojų, susidūrę su probleminėmis situacijomis menų pamokų metu (klasės valdymu, kai naudojamos sudėtingesnės dailės technikos, vis dažniau pasireiškiančiu hiperaktyvumu), jaučia psichologinių žinių poreikį. Dauguma mokytojų pasiruošę pažinti, įsiklausyti, elgtis pagarbiai, leisti skleisti mokinio individualybei juo pasitikint, todėl savarankiškai plečia žinias (70 proc.), dalyvauja specializuotuose seminaruose (50 proc.). Mokytojai yra įsitikinę, kad dailės dalyko srityje jų meninė kompetencija yra pakankama, nors tyrimo metu pastebėta, kad 75 proc. mokytojų trūksta meno istorijos žinių. Mokytojai retai

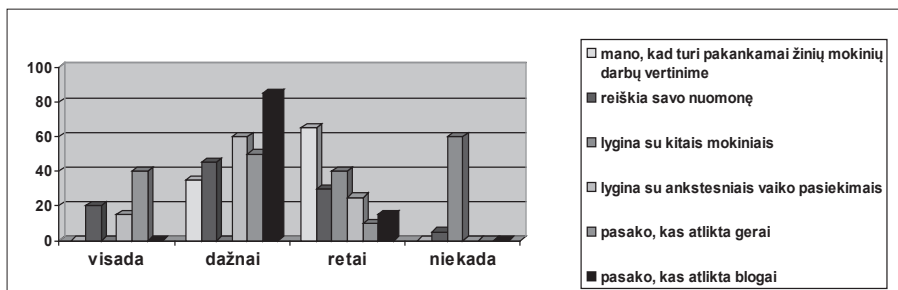
mokiniamis rodo meno kūrinių reprodukcijas, rečiau siūlo mokiniams naudoti sudėtingesnes technikas. Dauguma mokytojų nėra baigę meno mokyklų, 80 proc. respondentų savarankiškai plėtė meno žinias (1 pav.).

1 pav. Mokytojų ir aktyvaus santykio su meninės kompetencijos siekiu priklausomybė

Tyrimo metu išryškėjo du pagrindiniai trukdžiai mokinio meninės individualybės pažinimo procese: psichologinės kompetencijos ir mokytojų meninio raštingumo stoka.

Didžiausias procentas mokytojų jaučia, kad neturi pakankamai žinių, susijusių su mokinių kūrybinių darbų vertinimu, t. y. grįžtamąja informacija, kuri susijusi ne tik su menine kompetencija, bet ir su vaiko individualybės raiška. Vertindami mokinių kūrybinius darbus, tik 35 proc. mokytojų mano, kad turi pakankamai kompetencijų, 65 proc. vertindami piešinių turi savo nuomonę, 75 proc. lygina su ankstesniais vaiko pasiekimais, 90 proc. pasako, kas atlikta gerai, 85 proc. – kas atlikta blogai (2 pav.). Be meninės ir psichologinės kompetencijų ir jų tarpusavio sąveikos dailinis ugdymas negali būti efektyvus.

2 pav. Mokinių kūrybinių darbų vertinimas

Mokinio meninės individualybės pažinimo būdai dailės pamokoje. Kūrybiškas pasaulio matymas turėtų būti skatinamas per kiekvieno žmogaus individualią matymo prizmę. Anot V. Zaborskaitės (2002, p. 263), „ryšys su menu skatina žmogaus kūrybiškumą, padeda jam vaduotis iš mąstymo stereotipų. Menas – literatūra, dailė ar muzika – nuolat atskleidžia žmogui, kad pasaulį galima matyti įvairų“. Gebėjimą pasaulį matyti pasitelkus kūrybines galias būtina ugdyti nuo mažens. Vaikai individualiai skirtingi savo aktyvumu, emocionalumu. Kūryba skatina mokinio aktyvų mąstymą, kreipia jį ieškojimų ir atradimų link. Todėl dailės mokytojui svarbi kompetencija bei kūrybingo ugdymo pranašumas yra individo įgimtų dailinių gabumų ir gebėjimų, individualių polinkių pažinimas. Mokytojo asmeninės savybės: pagarbus elgesys, įsiklausymas, pasitikėjimas mokiniu – svarbios ugdant mokinio kūrybines galias.

Vienas mokinio meninės individualybės pažinimo aspektų – dailės mokytojo gebėjimas stebėti ir vertinti vaiko kūrybinę raišką. Mokinio individualybės požymių nustatymas analizuojant jo piešinius reikalauja iš dailės mokytojo papildomų žinių, geranoriškumo, emocinio nusiteikimo. Vertinant piešinius, negalima apsiriboti vienu piešiniu ar vienu piešinio požymiu. „Jeigu vaikas piešia ypač mažus daiktus, tai dar nereiškia, kad jis nepasitiki savim. Tačiau, jeigu jis piešia dar ir trūkčiojančia ir neryškia linija, nepatikliai vertina savo piešinius, piešiniai dvelkia agresyvumu – mokinys gali turėti bendravimo problemų. Jeigu vaikas konfliktuojantis, vengia dalintis mokymo priemonėmis, nuolatos ieško pagalbos – tikėtina, kad vaikui trūksta pasitikėjimo savimi, jis yra nusipelnęs didesnio mokytojo dėmesio“ (Sidabrienė et al., 2010, p. 18). Svarbus dailės mokytojo gebėjimas – matyti pasikartojančius motyvus visuose mokinio piešiniuose, nes motyvo ar požymio nuolatinis pasikartojimas vaiko piešiniuose parodo tam tikrus vaiko būdo bruožus ar psichologinę būseną. Jeigu vaikas viename piešinyje labai stipriai spaudė pieštuką, tai dar ne agresyvumo požymis, bet, jeigu jis visada piešdamas labai stipriai spaudžia piešimo priemones arba jas sulaužo, tai liudija polinkį į agresyvumą (ten pat).

Mokinio nuomonės paisymą vertinant piešinį įvardytume kaip kitą svarbią mokytojo kompetenciją, ieškant mokinio meninės individualybės. Pasak vaikų psichologės R. Pipirienės, labai svarbu pasikalbėti su mokiniu, paklausti, ką jam reikia jo piešinys ar kitas darbelis, kūrinėlyje panaudotos spalvos, piešinio siužetas, linijos, kūrinio nuotaika ir pan. (Sidabrienė et al., 2010, p. 18). Dažnai vaikas labai vaizdžiai ir atvirai pasakoja, ką pavaizdavo savo piešinyje. Toks kontaktas su mokiniu palengvina mokytojo vertinimą. Kartais vaikas juoda spalva nuspalvina beveik visą piešinį ne todėl, kad jis prislėgtos nuotaikos, bet todėl, kad kitos spalvos blogai piešė ar buvo išnaudotos. Vaikas gali labai lėtai piešti ne todėl, kad jis apatiškas, o todėl, kad neišsimiegojęs ar sirguliuoja. Todėl ieškodamas vaiko meninės individualybės mokytojas turėtų tai atlikti atsargiai ir dėmesingai.

Dailės mokytojo gebėjimas matyti vaiko įgimtus gabumus bei poreikius bendražmogiškoje plotmėje – svarbus faktorius kontroliuojant mokinio kūrybinę saviraišką. Tik meninių ir psichologinių kompetencijų sąveika gali mokytojui padėti atskleisti mokinio

individualius polinkius, kai dailės mokytojas stebi mokinio psichologinę būseną jam bendraujant klasėje su vaikais, su suaugusiais bendruomenėje ir pastebėjimus sieja su jo piešinio turiniu. R. Pipirienės nuomone, jeigu vaikas noriai imasi bendros veiklos, moka paprašyti pagalbos ir pats kitiems padeda, o jo piešiniai rodo aktyvumą, pasitikėjimą savimi, tai galima teigti, kad šis vaikas ir gyvenime jau geba įvertinti savo galimybes (Sidabrienė et al., 2010, p. 18).

Psichologai nurodo ir lytinės diskriminacijos problemą, vis dar gają ir šiandienos visuomenėje. Tai, ką darome gyvenime, ateina su bendražmogišku patyrimu, galinčiu pasireikšti labai individualiai, tiek mergaitėms, tiek berniukams būdingomis bendražmogiškoms savybėmis (teigiami ir neigiami jausmai, pasyvumas bei dominavimas ir kt.). Mergaičių skatinimas ugdyti tik tas savybes, kurios vadinamos „moteriškomis“, o berniukų – „vyriškomis“, slopina vaikų natūralius gabumus ir gebėjimus, stabdo visavertę jų raidą. Tyrimas parodė, kad net 60 proc. mokytojų, rinkdami piešinių temas, atsižvelgia į mergaičių ir berniukų lytį.

Remdamiesi psichologų rekomendacijomis, asmenine pedagogine patirtimi (Sidabrienė et al., 2010) ir atliktu tyrimu, išskyrėme kelis pradinį klasių mokinio meninės individualybės pažinimo aspektus:

- emociniai poreikiai (kūrinio sukeltų jausmų raiška: nuotaika, tema, išgyventa situacija, konkrečios aplinkybės);
- interpretacijų analizė;
- pasikartojimų analizė;
- grįžtamosios informacijos analizė;
- pasyvus stebėjimas ir mokinio nuomonės paisymas vertinant;
- bendravimo asmeninėje aplinkoje ir bendradarbiavimo grupėje analizė.

Išskirtinis veiksnys meninės individualybės pažinime – jo reagavimo į grįžtamąją informaciją stebėjimas. Meninio ugdymo proceso metu ir mokytojui, ir mokiniui būtina veiksminga grįžtamoji informacija (1 lentelė). Pasak S. M. Brookharto (2012), „grįžtamoji informacija tarsi patikina mokinį: jeigu kažkas skyrė laiko tavo darbo analizei, vadinasi, tas darbas jam yra svarbus. Tuo „kažkuo“ nori būti daugelis mokytojų“ (ten pat, p. 7). Mokinio reagavimas į grįžtamąją informaciją: pasitenkinimas, jaudulys, susikrimitimas, pasipiktinimas – signalas mokytojui apie mokinio emocinę būseną, kuri patvirtina arba paneigia anksčiau sukauptą informaciją apie mokinio individualybę. Toliau straipsnyje pateikiamos grįžtamojo ryšio rekomendacijos, parengtos pagal S. M. Brookhartą (žr. lentelę), apibendrina anksčiau aptartus pradinio klasių mokinio meninės individualybės pažinimo aspektus.

Lentelė. Grįžtamojo ryšio rekomendacijos

Informacijos pateikimo aspektai	Pobūdis	Rekomendacijos
Objektas	<ul style="list-style-type: none"> • Kūrinys • Kūrybinis procesas • Mokinio asmenybė • Mokinio savikontrolė 	<p>Stebėti kūrybinį procesą. Leisti mokiniui laisvai reikštis, garsiai komentuoti, vertinti savo kūrinį. Atsargiai pasiūlyti mokiniui papildomus elementus jam sutikus. Vengti asmeninių pastabų. Pakomentuoti mokinio savikontrolę, jei tai skatintų jo tikėjamą asmeninę kompetenciją.</p>
Palyginimas	<ul style="list-style-type: none"> • su parinktais kriterijais • su ankstesniais mokinio pasiekimais (individuali pažanga) 	<p>Komentuoti ieškant teigiamų darbo savybių. Vengti lyginti su kitais mokiniais. Skatinti asmeninę pažangą.</p>
Funkcija	<ul style="list-style-type: none"> • apibūdinimas • įvertinimas 	<p>Leisti mokiniui apibūdinti kūrinį, įsivertinti. Vengti reikšti asmeninę nuomonę.</p>

Dailės mokytojų siekį ir norą gilinti meninę bei psichologinę kompetencijas, geranorišką nusiteikimą pažinti mokinį, išsiklaudyti į jo pageidavimus, pagarbiai, juo pasitikint leisti skleisti meninei individualybei, patvirtino atliktas tyrimas. Tik 20 proc. tyrime dalyvavusių mokytojų kaip svarbų išskyrė finansinį aspektą. Tačiau tyrimas patvirtino akivaizdų dailės mokytojų meninių bei psichologinių kompetencijų trūkumą, trukdantį pažinti ir ugdyti mokinio meninę individualybę, laisvai interpretuoti dailės pamokoje.

Išvados

1. Šiuolaikiniam dailės mokytojui būtina gilinti ir meninę, ir pedagoginę-psichologinę kompetencijas. Šių kompetencijų (dailės mokytojo gebėjimas stebėti mokinio kūrybinę raišką neprimetant savo nuomonės, atsižvelgti į vaiko nuomonę apie savo kūrinio įvertinimą, pažinti ne tik meninius, bet ir bendražmogiškus mokinio gebėjimus) visumą laikytume svarbiausia siekiamybe, o jų trūkumą – rimtu mokinio meninės individualybės pažinimo trukdžiu.

2. Tyrimu nustatyta, kad pradinių klasių dailės mokytojai stokoja meninio raštingumo žinių, nors patys įsitikinę savo meninio išprusimo pakankamumu. Taip pat mokytojams trūksta psichologinių žinių, kurias jie papildė savarankiškai studijuodami (70 proc.), gilina žinias dalyvaudami seminaruose (50 proc.). Tyrimas parodė, kad dailę pradinių klasių mokiniams dėstančių mokytojų meninę-psichologinę kompetenciją tobulintina, ypatingą dėmesį skiriant vaiko meninei individualybei pažinti, mokinio kūrybiniam darbams interpretuoti ir vertinti.

3. Remiantis asmenybės požiūrio koncepcija, individualybės unikalumo bruožai yra ne tik paveldimi, bet ir įgyjami. Dailės mokytojo gebėjimas pažinti mokinių kaip meninę individualybę, atitinkamai interpretuojant ir vertinant jo kūrybą, padeda jam dalyvauti mokinio asmenybės kūrimo procese.

Literatūra

- Andrijauskas, A. (1996). *Grožis ir menas. Estetika ir meno filosofijos idėjų istorija. Rytai–Vakarai.* Vilnius, VDA I-kla.
- Amonašvilis, Š. (2004). *Kodėl mums negyventi kaip dvasios didvyriams?* Vilnius: Andrena.
- Amonašvilis, Š. (2005). *Ką be širdies suprasime?* Vilnius: Andrena.
- Aramavičiūtė, V. (2005). *Auklėjimas ir dvasinė asmenybės branda.* Vilnius: Gimtasis žodis.
- Bitinas, B. (1995). *Auklėjimo procesas.* Šiauliai: ŠPI.
- Brookhart, M. S. (2012). *Kaip mokiniams teikti veiksmingą grįžtamąją informaciją.* Vilnius: Rgrupė.
- Duoblienė, L. (2006). *Šiuolaikinė ugdymo filosofija.* Vilnius: Tyto alba.
- Jarvis, P. (2001). *Mokymosi paradoksai.* Kaunas: VDU.
- Jovaiša, L. (1993). *Edukologijos įvadas.* Kaunas: Technologija.
- Jovaiša, L. (2001). *Edukologijos pradmenys.* Šiauliai: ŠU leidykla.
- Jovaiša, L. (2007). *Enciklopedinis edukologijos žodynas.* Vilnius: Gimtasis žodis.
- Kučinskas, V., Kučinskienė, R. (2000). *Socialinis darbas švietimo sistemoje.* Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
- Martišauskienė, E. (2008). *Šviesos pedagogikos kontūrai: dvasingumo ugdymo pamatai.* Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla.
- Oaklander, V. (2007). *Windows to Our Children.* Kaunas: Žmogaus psichologijos studija.
- Sidabrienė, J., Drakšienė, R., Pipirienė, R. (2010). „*Tišku tašku*“: *dailės ir technologijų vadovėliai.* Metodinės rekomendacijos. Prieiga per internetą: <www.sokvadoveliai.lt>.
- Tavoras, V. (2011). *Būsimų muzikos mokytojų meninės individualybės raiška.* Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla.
- Zaborskaitė, V. (2002). Kontekstai ir akiračiai. In: *Tarp istorijos ir dabarties.* Vilnius: Tyto alba.

Some of primary school students artistic individuality recognition aspects

Jurga Sidabrienė

Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Educational Studies, Department of Arts Education, Studentų St. 39, LT-08106 Vilnius, Lithuania, el. paštas jurga.sidabriene@leu.lt

---

Summary

Then a child is creating, he is expressing individuality of emotions and attitudes towards the world around him. Art teacher's task – the language of art is to help learners focus on contemporary cultural change, the emotional relationship with the art of promoting individual maturity. Student's individuality search by observing the creative process and analysis of his work – is the chosen theme and novelty implies a problem.

The aim and objectives determine the student's knowledge of the possibilities of artistic individuality of elementary school art education process; provide individualisation artistic conception; reveal the teacher's artistic and psychological skills required for artistic individuality student learning and development, the importance of interaction and to name that individuality ways of understanding the art education process.

Artistic individuality identified as the author of many traits (creativity, originality, rich imagination, generation of ideas and originality, emotionality, artistry) as a whole. It will be divided into multiple artistic individualities types emotional – intuitive, reflex – the intellectual, the active – will power Artistic personality course of development can improve. Formation of student artistic individuality is heavily influenced by art teacher accumulated pedagogical – psychological and artistic skills targeting the individual student's abilities, skills, and dispositions search.

This article identifies a student's individuality and cognitive aspects, seen through the emotional needs (work caused the expression of feelings through the mood, theme-making, survival situation and specific circumstances); over interpretations and repetitions, released by the expression of ideas and drawings of their relationship with the child's psychological state and analysis through passive student's expression of his opinion monitoring and assessing the observance of creativity, friendly conversation form of an exploration of what it means its design, choice of colors, plot, mood piece, through the student's personal communication environment and search for creative reflection analysis, observing how the child accepts the feedback. Recommendations of the feedback above article include all discussed aspects the child's cognitive aspects of artistic individuality.

Modern art education is based on the diffusion of artistic and pedagogical-psychological competencies interaction. The study revealed a significant part of the psychological art teacher

excellence and artistic literacy and the lack of artistic individuality disrupting students learning process. Meanwhile, the art teacher's ability to know the student as artistic individuality, the interpretation and evaluation of his work, helping him to participate in the student personality development process.

Keywords: *primary school, art teacher, art and psychology knowledge student, art individuality, artistic individuality.*

Įteikta / Received 2012-11-01
Priimta / Accepted 2014-03-29